

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОСНОВИ КРАСНОМОВСТВА В ОСВІТІ

спеціальність	015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	обов'язковість дисципліни	Обов'язкова
освітня програма	015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Грабар Наталя Григорівна

Науковий ступень – доктор наук з соціальних комунікацій 27.00.03 книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство
Вчене звання – професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін
Досвід роботи – більше 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Міжнародний сертифікат. Згідно затвердженого індивідуального плану виконала програму підготовки, включаючи участь в роботі 5-а Міжнародна наукова конференція «Інформаційні та інноваційні технології в XXI столітті (15-16 вересня 2022 р.)» участь у науково-методичному семінарі «Організація викладання фахових дисциплін в університетах Європейського Союзу» (20 вересня 2022р., Вища школа управління і адміністрації в Опольє, Польща) загальним обсягом 180 год., авторка більше 20 методичних розробок;
- авторка більше 180 наукових статей та тез і матеріалів конференцій;
- авторка 2 особистих та 5 колективних монографій;
- авторка більше 20 методичних рекомендацій;
- членкиня Харківської обласної громадської організації «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти»

телефон

0507587732

електронна
пошта

Grabar-ng@ukr.net

дистанційна
підтримка

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у студентів уміння й навички аналізувати та продукувати тексти різного типу відповідно до мети, спрямування й умов спілкування в процесі майбутньої професійної діяльності.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестовий контроль, командна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • вміння швидко адаптуватися до специфічних умов і напрямів професійної діяльності / лекції, практичні заняття • оволодіння практичними вміннями створення переконуючого й дійового мовлення, емоційної та інтелектуальної взаємодії зі слухачем із метою педагогічного впливу на нього як на особистість / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання • формування системи знань про основні поняття риторики / лекції, практичні заняття, самостійна робота • удосконаленні словесної діяльності, формуванні вміння послуговуватися набутими знаннями у повсякденному житті / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	4 кредитів ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичних; 60 самостійна робота; підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	Вчасна підготовка до практичних занять, виконання практичних завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.</p> <p>СК 19 Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.</p> <p>ПРН 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.</p> <p>ПРН 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.</p> <p>ПРН 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.</p>
--------------------	--	--------------------------------------	--

вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.
 СК 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.
 СК 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів
 СК 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.

ПРН 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.
 ПРН 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. ОСНОВИ КРАСНОМОВСТВА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА. ІСТОРІЯ РИТОРИКИ. АНТИЧНА РИТОРИКА. ВІТЧИЗНЯНА РИТОРИКА

Лекція 1.	Вступ до риторики	практичне заняття1 (ПЗ)	Красномовство як навчальна дисципліна. Основні поняття красномовства. Зв'язок красномовства з іншими науками.	Самостійна робота	Красномовство у навчальному процесі. Записати і запам'ятати 3 афоризми і 3 прислів'я про силу і красу слова, красномовство, якості оратора.
Лекція 2	Історія риторики. Антична риторика. Риторика Стародавнього Риму	ПЗ 2	Предмет риторики, мета і завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Історія риторики Стародавнього світу. Античне красномовство. Розвиток європейської риторики. Історія вітчизняного		Написати твір-мініатюру на тему: «Заговори, щоб я тебе побачив» (Сократ). З'ясувати тип промови (інформаційна, агітаційна, мітингова, урочиста, розважальна).
			красномовства. Роль красномовства у підготовці педагога, психолога		
Лекція 3.	Вітчизняна риторика	ПЗ 3	Підготовка промови. Вибір теми. Робота з бібліотечними каталогами і картотеками. Складання списку літератури (бібліографії) з 10-ти джерел, використовуючи різні приклади бібліографічного опису, на обрану тематику (психологія, педагогіка, українська мова, інші).		Законспектувати 2 сторінки будь-якого тексту на вибір, дотримуючись правил конспектування (обсяг конспекту – 0,5–1 сторінка).. Написати вступ до промови на тему (за вибором). Дейл Карнегі як пропагандист нового

Лекція 4.	Теоретична риторика. Концепція. Моделювання аудиторії	ПЗ 4	Усні жанри красномовства. Письмові риторичні жанри. Форми публічних виступів. Типи промов: – промови, що читають за конспектом – промови, що вчать напам'ять; – імпровізовані промови.		бачення особливостей сучасного ораторського мистецтва.
Лекція 5	Диспозиція. Індуктивний та дедуктивний методи в риторичі	ПЗ 5	Конспектування. Цитування (правила оформлення цитат)		
Лекція 6	Теоретична риторика. Аргументація. Теза	ПЗ 6	Закони риторики. Структура ораторського тексту		
Лекція 7	Аналогічна аргументація.	ПЗ 7	Діалог. Телефонна розмова. Етика ділового спілкування. Дискусія		

Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНА РИТОРИКА

Лекція 8	Елокуція. Метафора. Метонімія	ПЗ 8	Мовні засоби красномовства. Використання художніх образів у риторичних текстах. Фонетичні засоби художніх текстів. Лексичні засоби красномовства. Автологічна лексика та тропіка. Синтаксичні фігури текстів. Стилїстичні засоби красномовства.	Самостійна робота	Підготувати міні-промову, використовуючи образні мовні засоби, на тему: “Ти знаєш, що ти – людина” (В.Симоненко). Записати 10 прикладів звертань до слухачів. Виявити і записати мовленнєві помилки, які допускають у вашому мовному середовищі або у засобах масової інформації.
Лекція 9	Риторичне запитання	ПЗ 9	Мовленнєвий етикет, його функції. Формули мовленнєвого етикету. Комплїмент		

Лекція 10.	Антономазія. Персоніфікація	ПЗ 10	Красномовство і культура мовлення. Культура публічного виступу. Нормативність мовлення. Основні ознаки культури мовлення: а) правильність; б) точність, логічність; в) чистота, ясність; г) багатство, образність; д) доречність, достатність. 3. Логічна побудова промови. Типові логічні помилки (алогізми).	<p>Виразне читання (ліричні вірші, байки, проза).</p> <p>Проаналізувати (письмово) міміку, жести, інтонацію, зовнішній вигляд політика, актора, журналіста, однокурсника, викладача, ін. (за вибором).</p> <p>Скласти міні-промову у жанрі політичної риторики.</p> <p>Скласти ювілейну (похвальну) промову (за вибором): ювілей особи, ювілей організації (факультету, університету). Психориторика як психологічна діагностика особистості з метою виявлення комунікабельності, самооцінки, риторичних здібностей.</p>
Лекція 11.	Тавтологія. Парцеляція.	ПЗ 11	Техніка мовлення. Дихання. Артикуляція. Інтонація. Темп. Скоромовки. Виразне читання (байки, ліричні вірші, проза)	
Лекція 12.	Акція. Інонування. Образ оратора.	ПЗ 12	Виголошення промови. Невербальні засоби красномовства. Контакт оратора з аудиторією. Невербальні засоби риторики: а) голос, темп, інтонація, тембр; б) міміка, жести, поза оратора; в) зовнішній вигляд оратора.	
Лекція 13	Види красномовства 1 лекція	ПЗ 13	Академічне, суспільно-політичне, церковне красномовство. Академічне красномовство, його жанри, сфери застосування. Суспільно-політичне красномовство, його різновиди, особливості використання. Церковне красномовство, його специфічні ознаки.	
Лекція 14	Види красномовства - 2 лекція	ПЗ 14	Види красномовства. Судове, соціально-побутове красномовство. Особливості судового (юридичного) красномовства. Загальна характеристика соціально-побутового красномовства. Види	

			соціально-побутової риторики: а) епідейктичні (похвальні) промови; б) євхаристичні (подячні) промови; в) промови з певної нагоди (вітальні, прощальні, тости).	
Лекція 15	Гомілетика	ПЗ 15	Елокуція. Метафора. Метонімія. Тропи. Тавтологія. Парцеляція.	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Абрамович С.Д. Риторика / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів: Світ, 2011. 2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2014. – 342 с. 3. Вандишев В. М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2016. 4. Когут О.І. Основи ораторського мистецтва: практикум. – Тернопіль: Астон, 2015. 5. Колотілова Н.А. Риторика. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2017. 6. Онуфієнко Г.С. Риторика та ораторське мистецтво. Київ. 2020. 625 с. 7. Спанатій Л.С. Риторика: Навч. посібн. / Л.С. Спанатій. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2018. 8. Теслюк В.М. ТЗ6 Основи красномовства : навчальний посібник. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 282 с. 9. Грабар Н. Г. Комунікативність – важливий аспект компетенції викладача // Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва [Електронний ресурс] : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., 29 листопада 2024 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2024. – С. 80-82. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови: Навч. посібник. – Львів: Світ, 2013. 2. Креативність та імідж сучасного спеціаліста [Електронний ресурс] : метод. вказівки для самост. вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти ден., заоч. навчання спец. 163 біомедична інженерія / Держ. біотехнол. ун-т ; уклад. Н. Г. Грабар, М. О. Мазоренко. - Харків : [б. в.], 2023. – 53 с. 3. Скуратівський Л.В. Українська мова. Елементи практичної риторики. – К.: Освіта, 2014. 4. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2014. 5. Основи красномовства в освіті : метод. вказівки до проведення практичних занять з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 015 «Професійна освіта» Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Н. Г. Грабар. – Харків : [б. в.], 2024. – 19 с.
-------------------	---	-------------------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Поточне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.

